

Sygn. akt I ACa 842/12

I ACz 1029/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Krzysztof Depczyński
Sędziowie:	SSA Wincenty Ślawski (spr.) SSO del. Dariusz Limiera
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Olejniczak

po rozpoznaniu w dniu 16 listopada 2012 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **E. K., J. K. (1)**

D. K., M. K. (1), N. K.

i Z. K.

przeciwko **Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w K. i H. B. (1)**

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

i zażalenia pozwanej H. B. (1) na postanowienie zawarte w punkcie 3b wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 18 maja 2012 r. sygn. akt I C 436/11

1. **z zażalenia pozwanej H. B. (1) zmienia zaskarżone postanowienie zawarte w punkcie 3b w ten sposób, że zasądza od powodów J. K. (1), E. K., D. K., M. K. (1) i N. K. w częściach między nimi równych na rzecz pozwanej H. B. (1) kwotę 7.200 (siedem tysięcy dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;**

2. **oddala apelację powodów;**

3. **przyznaje pełnomocnikowi powodów adwokatowi M. S. wynagrodzenie z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodom z urzędu w postępowaniu apelacyjnym w kwocie 6.642 (sześć tysięcy sześćset czterdzieści dwa) złotych brutto, które nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Kaliszu;**

4. **zasądza od powodów J. K. (1), E. K., D. K., M. K. (1) i N. K. w częściach między nimi równych na rzecz pozwanej H. B. (1) kwotę 6.000 (sześć tysięcy) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne i zażalenkowe.**

Sygn. akt I ACa 842/12

I ACz 1029/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 18 maja 2012r. w sprawie z powództwa E. K., J. K. (1), M. K. (1), N. K. i małoletniej Z. K. reprezentowanej przez matkę N. K., przeciwko Skarbowi Państwa – Sądowi Rejonowemu w Kaliszu i H. B. (1) o zapłatę, Sąd Okręgowy w Kaliszu oddalił powództwo, orzekł w przedmiocie kosztów pomocy prawnej udzielonej powodom z urzędu i orzekł o kosztach procesu.

Powyższy wyrok zapadł na podstawie poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych, z których wynika, że powód J. K. (1) w dniu 28 czerwca 1969r. w Urzędzie Stanu Cywilnego w K. zawarł związek małżeński z pozwaną H. B. (1) (wówczas z domu (...)). Powód jeszcze w 1969r. przystąpił do K. Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. i uzyskał przydział mieszkania ustalony na termin po dniu 30.12.1974r. W 1980r. wprowadził się do lokalu przy ul. (...) wraz z żoną H. oraz dziećmi - córką A. oraz synami A. i M.. Przedmiotowe mieszkanie stanowiło spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego w K. Spółdzielni Mieszkaniowej i było majątkiem dorobkowym małżonków K..

Sąd Rejonowy w Kaliszu prawomocnym wyrokiem z dnia 22 listopada 1989r. w sprawie sygn. akt III RC 678/89 rozwiązał małżeństwo pozwanej H. B. (1) (wówczas K.) z powodem J. K. (1) przez rozwód z winy męża. Jednocześnie orzekł eksmisję J. K. (1) ze wspólnego opisanego wyżej mieszkania stron oraz ustalił sposób korzystania z tego lokalu na czas wspólnego zamieszkiwania w nim po rozwodzie.

Przed orzeczeniem rozwodu powód J. K. (1) odbywał w zakładzie karnym karę pozbawienia wolności za znęcanie się nad rodziną od dnia 13 listopada 1989r. do 1991r. W 1988r. wyprowadził się z domu i zamieszkał przy ul. (...).

Po opuszczeniu zakładu karnego J. K. (1) został eksmitowany z mieszkania przy ul. (...). Dowiedział się wówczas o wyroku rozwodowym. Zamieszkał nielegalnie na strychu zaadaptowanym na cele mieszkaniowe w budynku położonym przy ul. (...), nie starając się o przydział lokalu socjalnego. Powód mieszkał tam z powódką E. K. (wówczas P.) oraz dziećmi M. i D. rodzeństwem K. w okresie od 1992r. do 2004r., gdzie powodowie posiadali meldunek na pobyt czasowy.

Pozwana H. B. (1) od wyroku rozwodowego nadal mieszkała ze swoimi dziećmi w mieszkaniu przy ul. (...), po czym w 2000r. wyszła ponownie za mąż i pomieszkiwała częściowo z mężem w jego mieszkaniu przy ul. (...) w K. oraz w mieszkaniu przy ul. (...) z pozostałym tam synem M. K. (2). H. B. (1) nie posiadała statusu członka K. Spółdzielni Mieszkaniowej (...).

W dniu 1 kwietnia 2004r. powód J. K. (1) wykorzystując nieobecność pozwanej H. B. (1) i syna M. K. (2) włamał się do mieszkania przy ul. (...) wprowadzając tam obecną swoją rodzinę, tj. powódkę E. K. oraz dzieci. Ponadto powód J. K. (1) nie posiadając tytułu prawnego do przedmiotowego lokalu ponownie zameldował się w tym mieszkaniu, a później zameldował dzieci - powodów: M. i D. K.. Po zawarciu związku małżeńskiego przez powoda D. K. w przedmiotowym

mieszkańcu zamieszkała jego żona N. K., a potem urodzona z tego małżeństwa małoletnia Z. K.. Natomiast powódka E. K. nadal posiadała meldunek na pobyt stały w lokalu mieszkalnym położonym w K. przy ul. (...). J. K. (1) i E. K. (wówczas P.) w 2007r. zawarli związek małżeński.

Wobec tego iż powodowie zamieszkali w przedmiotowym mieszkaniu i zmienili zamki w drzwiach, pozwana H. B. (1) nie mogła do niego wrócić. W mieszkaniu przy ul. (...) nadal pozostają rzeczy H. B. (1).

Powodowie wnosili szereg powództw przeciwko pozwanej H. B. (1) zmierzających do odzyskania przez J. K. (1) tytułu prawnego do zamieszkiwania w mieszkaniu przy ul. (...).

Prawomocnym wyrokiem z dnia 25 lutego 2005r. w sprawie sygn. akt I C 692/04 Sąd Rejonowy w K. oddalił powództwo J. K. (1) o przywrócenie posiadania, natomiast przywrócił H. B. (1) utracone przez nią w skutek naruszenia J. K. (1) posiadanie lokalu nr (...) położonego przy ul. (...) przez nakazanie J. K. (1) i osobom prawa jego reprezentującym, opuszczenie i opróżnienie przedmiotowego lokalu i wydanie go H. B. (1).

Prawomocnym postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2006r. w sprawie I Ns 403/04 Sąd Rejonowy w K. dokonał podziału majątku wspólnego H. B. (1) i J. K. (1) w ten sposób, że przyznał H. B. (1) spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego K. Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. położonego w K. przy ul. (...) wraz ze związanym z nim wkładem oraz nakazał J. K. (1), aby wraz z osobami i rzeczami prawa jego reprezentującymi opróżnił, opuścił i wydał H. B. (1) przedmiotowy lokal w terminie do dnia 30 czerwca 2006r. Jednocześnie Sąd przyznał J. K. (1) prawo do lokalu socjalnego i nakazał wstrzymanie opróżnienia lokalu do czasu złożenia przez Miasto K. oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego. Ponadto Sąd zasądził od H. B. (1) na rzecz J. K. (1) kwotę 26.186,80 zł tytułem dopłaty płatną w 4 równych ratach po 6.546,70 zł każda odpowiednio do dnia 30 czerwca 2006r., 30 września 2006r., 31 grudnia 2006r. i 31 marca 2007r. z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności.

Po uprawomocnieniu się orzeczenia H. B. (1) wykupiła mieszkanie i spłaciła ówczesne zadłużenie lokalu w kwocie 1200 zł. Miasto K. złożyło powodowi J. K. (1) ofertę zawarcia umowy lokalu socjalnego przy ul. (...) w K., ale ze względu na błędne przygotowanie skierowania zostało ono anulowane. Po bezprawnym zajęciu mieszkania przez powodów pozwana podjęła działania w celu odzyskania lokalu przyznanego jej w postępowaniu o podział majątku.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 13 grudnia 2010r. Sąd Rejonowy w K. w sprawie sygn. akt I C 903/10 z powództwa H. B. (1) o eksmisję nakazał pozwanym D. K., E. K., M. K. (1), N. K. i małoletniej Z. K., aby opróżnili, opuścili i wydali H. B. (1) lokali mieszkalny nr (...) położony przy ul. (...) w K. i jednocześnie ustalił, iż pozwanym nie przysługuje prawo do lokalu socjalnego.

Powodowie E. K., D. K., M. K. (1), N. K. i małoletnia Z. K. w dniu 20 stycznia 2011r. wnieśli do Sądu Rejonowego w K. skargę o wznowienie prawomocnie zakończzonego postępowania w sprawie sygn. akt I C 903/10.

Powód J. K. (1) w dniu 14 lutego 2011r. złożył do Sądu Rejonowego w K. skargę o wznowienie prawomocnie zakończzonego postępowania w sprawie sygn. akt III RC 678/89. Skarga została zarejestrowana pod numerem III RC 199/11. Postanowieniem Sądu Rejonowego w K. z dnia 30 sierpnia 2011r. skarga J. K. (1) została prawomocnie odrzucona z uwagi na złożenie jej po upływie ustawowego terminu.

Na wniosek H. B. (1) w dniu 20 lipca 2011r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w K. J. B. na podstawie tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 13 grudnia 2010r. sygn. akt I C 903/10 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 30 marca 2011r. wszczął egzekucję w celu dokonania eksmisji E. K., D. K., M. K. (1), N. K. i małoletniej Z. K. z lokalu nr (...) położonym w K. przy ul. (...). Jednocześnie w tym dniu komornik podjął zawieszzone postępowanie egzekucyjne skierowane przeciwko J. K. (1) w celu dokonania jego eksmisji z przedmiotowego lokalu.

W dniu 14 października 2011r. J. K. (1) wniósł do Sądu Rejonowego w K. skargę o wznowienie prawomocnie zakończzonego postępowania w sprawie sygn. akt I Ns 403/04. Skarga została zarejestrowana pod sygnaturą akt I

Ns 1455/11. Postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2012r. Sąd Rejonowy w K. odrzucił skargę powoda z uwagi na brak ustawowych podstaw do wznowienia przedmiotowego postępowania.

Postanowieniem z dnia 25 kwietnia 2012r. Sąd Rejonowy w K. w sprawie sygn. akt I WSC 2/12 odrzucił skargę J. K. (1) o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wydanego w sprawie I C 903/10 z powodu braków formalnych skargi uniemożliwiających nadanie jej biegu.

Przed Sądem Rejonowym w K. pod sygn. akt I C 761/11 toczy się sprawa z powództwa powodów przeciwko pozwanej H. B. (1) o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego.

U powoda J. K. (1) stwierdzono lekki stopień niepełnosprawności, który ma charakter trwały, natomiast u powódki E. K. stwierdzono niepełnosprawność o stopniu umiarkowanym. Powódka choruje na choroby układu krążenia, przeszła zawał serca i miała wszczepione by-pasy.

Powód D. K. jest osobą niepełnosprawną od urodzenia. Ma on problemy z układem moczowym, został poddany operacji usunięcia pęcherza moczowego. D. K. jest pod stałą opieką kardiologiczną, chirurga, nefrologa i urologa.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentów oraz zeznań pozwanej H. B. (1) i częściowo zeznań powodów. Dla właściwej oceny zeznań powodów niezbędna okazała się dla Sądu analiza akt spraw i orzeczeń zapadłych w sprawach o sygnaturach akt: III RC 678/89, I C 692/04, I Ns 403/04, III RC 199/11, I C 903/10, I Ns 1455/11, I (...) 2/12. W przypadku zeznania należało oddzielić twierdzenia dotyczące faktów od ich interpretacji. I tak, jak ocenę zarówno zdarzeń, jak i przysługujących im praw, należało uznać za gruntownie błędną, to co do okoliczności faktycznych, powodowie, albo nie dysponowali wiedzą, albo w istotnych dla rozstrzygnięcia kwestiach ich zeznania pozostawały w zgodzie z ustalonym wyżej stanem faktycznym. Natomiast zupełnie nieuprawnione okazały się roszczenia powodów wywodzone w oparciu o te nawet zgodne z prawdą twierdzenia.

W świetle powyższych ustaleń Sąd Okręgowy uznał, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Obecne przepisy wymagają wprost prejudykatu, a więc wzruszenia wadliwego orzeczenia w drodze postępowań przewidzianych prawem (wznowienia postępowania, uznania orzeczenia za niezgodne z prawem). Natomiast na gruncie przepisów obowiązujących w chwili wydania kwestionowanego orzeczenia sąd powszechny w procesie odszkodowawczym również nie był władny dokonać oceny zasadności prawomocnego wyroku wydanego przez Sąd w innej sprawie. W badanej sprawie powód J. K. (1) sam pozbawił się możliwości kontroli instancyjnej wyroku w sprawie III RC 678/89 odnośnie jego zgodności z obowiązującymi przepisami, wobec czego w ramach aktualnie toczącego się postępowania odszkodowawczego Sąd jest związany treścią tegoż rozstrzygnięcia. W świetle wyżej poczynionych rozważań Sąd Okręgowy uznał, że brak jest podstaw do przyjęcia odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa.

Analogiczne wnioski Sąd wysnuł również w zakresie ewentualnej odpowiedzialności pozwanej H. B. (1) za szkodę wynikłą z wydania przeciwko powodowi J. K. (1) orzeczenia eksmisyjnego. Winy pozwanej w żadnej mierze nie można upatrywać w podejmowaniu przez nią działań prawnych w celu wyegzekwowania od pozwanych obowiązków wynikających z prawomocnych orzeczeń. To pozwana została zmuszona bezprawnym zachowaniem powodów do sięgania po kolejne instrumenty prawne, nie mogąc do chwili obecnej uzyskać należytej ochrony jej praw wynikających z wyroku z dnia 22 listopada 1989 roku. Z zebranego materiału dowodowego, w szczególności z przedłożonych przez powodów orzeczeń o stopniu niepełnosprawności nie wynika związek przyczynowy między ich stanem zdrowia a konsekwencjami wynikającymi z eksmisji J. K. (1) z przedmiotowego mieszkania.

W ocenie Sądu Okręgowego wskazać należy, że do udowodnienia związku przyczynowego nie wystarczy subiektywne przekonanie powodów, którzy stwierdzili, że żądanie eksmisji powodów jest przejawem „szykanowania” ze strony H. B. (1). Wskazać trzeba w tym miejscu, że okoliczność pogorszenia stanu zdrowia powoda D. K. w wyniku warunków mieszkaniowych przy ul. (...) nie ma żadnego znaczenia dla odpowiedzialności odszkodowawczej H. B. (1), która nie ponosi żadnej winy za poziom życia drugiej rodziny J. K. (1). Nie ciąży też na niej żaden obowiązek prawny zapewnienia

mu dogodniejszych warunków do egzystencji. W związku z powyższym roszczenia powodów wobec pozwanej są pozbawione jakichkolwiek podstaw prawnych.

Na podstawie art. 102 k.p.c., z uwagi na fakt, iż jedynym źródłem utrzymania powodów są świadczenia emerytalne pobierane przez J. K. (2) i E. K., Sąd zasądził tylko od tych pozwanych solidarnie, częściowe koszty należne Skarbowi Państwa w kwocie 500 zł oraz pozwanej H. B. (1) w kwocie 2.000 zł, jednocześnie w oparciu o art. 100 k.p.c. nie obciążył pozostałych powodów kosztami procesowymi. Rozstrzygając o kosztach z jednej strony Sąd miał na uwadze ograniczone możliwości płatnicze powodów, z drugiej jednak nie mogą oni narażać, bez żadnego poczucia odpowiedzialności drugiej strony na ponoszenie kosztów we wciąż nowych procesach.

Powyższy wyrok powodowie zaskarżyli apelacją w całości, zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania tj.:

1. art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. poprzez nie rozpoznanie wniosku o zawieszenie postępowania, które doprowadziło do niewyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności faktycznych i miało wpływ na wynik sprawy;
2. art. 217 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 380 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku o powołanie biegłego sądowego, w sytuacji kiedy wniosek ten jako zasadny winien zostać dopuszczony;
3. naruszenie przepisów postępowanie, tj. art. 233 k.p.c. poprzez błędną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym złożonych w sprawie dowodów z dokumentów;
4. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez pominięcie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, jakie dowody Sąd uznał za udowodnione i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

W konkluzji apelujący wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez :

1. uwzględnienie powództwa i zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powodów J. K. (1), D. K., E. K., M. K. (1), N. K., Z. K. reprezentowanej przez matkę N. K. kwoty 245.000,00 (dwieście czterdzieści pięć tysięcy) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 stycznia 2011 r. do dnia zapłaty;
2. zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powodów kosztów procesu oraz o zasądzenie na rzecz adw. M. S., prowadzącego Kancelarię Adwokacką w K. kosztów pomocy prawnej udzielonej powodom z urzędu, w postępowaniu odwoławczym według norm przepisanych, które nie zostały opłacone w całości ani w części.

Ewentualnie powodowie wnoszą o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania - przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

Ponadto apelujący wnoszą o:

1. dołączenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów zawartych w aktach :
  - Sądu Rejonowego w K., w sprawie sygn. akt I C 733/11 : postanowienia Sądu Rejonowego w K., w przedmiocie zawieszenia postępowania, na okoliczność zasadności powództwa oraz zasadności wniosku o zawieszenie postępowania;
  - Sądu Rejonowego w K., w sprawie sygn. akt I WSC 2/12 : postanowienia Sądu Rejonowego w K. z dnia 25 kwietnia 2012r., na okoliczność zasadności wniosku o zawieszenie postępowania;
2. zawieszenie postępowania do czasu prawomocnego zakończenia postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym wK., w sprawie sygn. akt III RC 199/11; I Ns 1455/11; I (...) 2/12.

Nadto wnoszą o nieobciążanie powodów kosztami postępowania oraz o zwolnienie powoda J. K. (1) w całości od obowiązku uiszczenia kosztów postępowania odwoławczego, w tym opłaty od apelacji.

Pozwana H. B. (1) zaskarżyła zażaleniem powyższy wyrok w zakresie punktu 4, dotyczącego rozstrzygnięcia o kosztach procesu, zarzucając naruszenie przepisów postępowania tj.:

1. art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 102 k.p.c. w zw. z art. 108 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez nie zasądzenie solidarnie od powodów J. K. (1), E. K., D. K., M. K. (1), N. K. na rzecz pozwanej H. B. (1) kosztów zastępstwa procesowego w pełnej wysokości według norm przepisanych, tj. w kwocie 7.200,00 złotych;
2. art. 100 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie, w sytuacji, gdy w niniejszej sprawie roszczenia powodów zostały oddalone w całości, ich przeciwnik procesowy nie uległ w żadnej części, a określenie sumy nie zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu;
3. art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. poprzez nie wskazanie w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia na jakich dowodach oparł się Sąd uznając, iż powodowie znajdują się w ciężkiej sytuacji materialnej uzasadniającej nie obciążanie ich kosztami zastępstwa procesowego poniesionymi przez pozwaną w całości;

W konkluzji pozwana wniosła o:

#.

- zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie solidarnie od powodów J. K. (1), E. K., D. K., M. K. (1), N. K. na rzecz pozwanej H. B. (2) zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych, tj. kwoty 7.200,00 złotych;
- zasądzenie solidarnie od powodów J. K. (1), E. K., D. K., M. K. (1), N. K. na rzecz pozwanej H. B. (1) zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu zażaleniowym według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Podniesione w zgłoszonym środku odwoławczym zarzuty obraży prawa procesowe są chybione. Apelacja powodów nie może odnieść zamierzonego skutku z przyczyn, które w całości należy podzielić, jeśli chodzi o argumentację przedstawioną przez Sąd Okręgowy. Podzielić należy argumentację wyrażoną w orzecznictwie Sądu Najwyższego, (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2003 r. I CK 150/02 OSNC 2004/7-8/132, Biul.SN 2004/3/7, M.Prawn. 2004/16/752 LEX 84310), że uchylene czy stwierdzenie niekonstytucyjności art. 418 wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2001 roku syng. akt ICK SK 18/00 (OTK 2001/8/256, Dz.U.2001/145/1638 LEX 50257) - nie może mieć mocy wstecznej w stosunku do daty wejścia w życie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dniem 17 października 1997 roku. Zatem przepis ten, miał zastosowanie do tegoż stanu faktycznego a w konsekwencji wymagał stwierdzenia w formie prejudykatu, że doszło do wydania orzeczenia, z którego powodowie wywodzą swe roszczenie w wyniku naruszenia prawa ściganego w trybie postępowania karnego lub dyscyplinarnego, a wina sprawcy została stwierdzona wyrokiem karnym lub orzeczeniem dyscyplinarnym. Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o zmianie ustawy – kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2004 Nr 162 poz. 1692), nie tylko aktualne rozwiązania kodeksowe nie mają zastosowania dla oceny odpowiedzialności Skarbu Państwa w przedmiotowej sprawie, ale stosowana regulacja z chwili wystąpienia zdarzenia nie może być interpretowana pod kątem zgodności z Konstytucją, która wtedy jeszcze nie obowiązywała.

Na gruncie przepisów obowiązujących w chwili wydania kwestionowanego orzeczenia sąd powszechny w procesie odszkodowawczym również nie był władny dokonać oceny zasadności prawomocnego wyroku w sprawie o rozwód ani postanowienia z dnia 05 kwietnia 2006r. w sprawie o podział majątku. Obecny przepis art.417¹§2 k.c. wymaga wprost prejudykatu, w postaci stwierdzenia we właściwym postępowaniu niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Zdaniem Sądu powód J. K. (1) sam pozbawił się możliwości kontroli instancyjnej wyroku w sprawie o sygn. IIIRC 678/89, wobec czego w ramach aktualnie toczącego się postępowania odszkodowawczego Sąd jest związany treścią tego rozstrzygnięcia. W przeciwnym razie doszłoby do wzruszenia prawomocnego orzeczenia Sądu w trybie prawem

nie przewidzianym jako zaprzeczenia zasadzie państwa prawa oraz podległości sędziów ustawom. (tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 26 kwietnia 2006r. (...) 79/05, LEX nr 198521). Skargi powoda J. K. (1) o wznowienie postępowania zakończyły się dla niego niepowodzeniem.

Niezależnie od tego powodowie wywodzą swoje roszczenia w stosunku do pozwanej, która była nie tylko uczestnikiem postępowania, nie czyniąc w stosunku do niej jakichkolwiek zarzutów. Winy pozwanej oraz bezprawności jej zachowania nie można upatrywać w podejmowaniu przez nią działań prawnych. Pozwana miała prawo korzystać ze swoich praw i w konsekwencji trudno postawić jakikolwiek zarzut w postaci bezprawności i zawinienia, który mógłby rodzić jej odpowiedzialność o charakterze deliktowym. Należy zaznaczyć, że postępowanie sądowe jak i w konsekwencji postępowanie egzekucyjne wszczęte przeciwko powodom z wniosku pozwanej zmierzały jedynie do przywrócenia naruszonych przez powodów praw do jej lokalu mieszkalnego znajdującego się w K. przy ulicy (...) z powodu zajęcia tego lokalu przez powodów nieposiadających żadnego tytułu prawnego i bez zgody pozwanej.

Wobec powyższego dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy nie mają znaczenia okoliczności, których ustalenia domagają się powodowie, a w konsekwencji podniesione przez nich zarzuty naruszenia przepisów postępowania są niezasadne.

Niemniej jednak, uznania Sądu Apelacyjnego nie znalazł zarzut naruszenia art. 217 kpc w zw. z art. 227 kpc w zw. z art. 380 kpc, poprzez oddalenie wniosku o powołanie biegłego sądowego. Sąd I instancji nie wskazał przyczyn oddalenia tego wniosku dowodowego w pisemnych motywach swojego rozstrzygnięcia, niemniej jednak uchybienie to nie miało wpływu na treść rozstrzygnięcia. Dochodzone roszczenie oparte zostało jedynie na subiektywnych odczuciach powodów, a nie na zdarzeniu cywilnym mogącym być źródłem szkody.

Podobnie nieuzasadniony jest zarzut naruszenia art. 233 kpc, poprzez błędną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym złożonych w sprawie dowodów z dokumentów. W przekonaniu Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy nie dopuścił się zarzuconych mu uchybień oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, na podstawie których oparł następnie swoje wnioski oraz rozważania w przedmiocie niezasadności dochodzonych roszczeń.

Chybiony jest również zarzut apelującego naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. poprzez pominięcie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, jakie dowody Sąd uznał za udowodnione i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. Okoliczności bowiem istotne do rozstrzygnięcia były niesporne, a Sąd Okręgowy ustalił je w oparciu o dowody z dokumentów. Stosownie do art. 227 k.p.c. przedmiotem dowodu są fakty mogące mieć dla rozstrzygnięcia istotne znaczenie. Nie było zaś potrzeby prowadzenia postępowania dowodowego dla ustalenia rozmiarów szkody w sytuacji gdy powództwo okazało się nieudowodnione co do jego zasady. Stąd niewadliwe ustalenia Sądu pierwszej instancji Sąd Apelacyjny w pełni akceptuje.

Zarzut naruszenia art. 328 § 2 kpc jest skuteczny, gdy uzasadnienie orzeczenia pozbawione jest elementów określonych tym przepisem, którymi są: wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia i wyjaśnienie jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa. Natomiast zadaniem Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy w sposób szczegółowy odniósł się do podstawy faktycznej rozstrzygnięcia stosownie do przedstawionych do sprawy dokumentów, zeznań pozwanej H. B. (1) i częściowo zeznań powodów oraz wskazał konkretnie podstawę prawną rozstrzygnięcia z powołaniem się na orzecznictwo Sądu Najwyższego. Nie było podstaw do zawieszenia postępowania apelacyjnego w sytuacji, gdy wszystkie dotąd podejmowane czynności prawne powodów w innych sprawach okazały się nieskuteczne, a pełnomocnik powodów nie potrafił sprecyzować czego dotyczą sprawy podane przez niego we wniosku o zawieszenie postępowania (k. 372).

Sąd Apelacyjny natomiast uznał, że zasadne jest zażalenie strony pozwanej, jako że nie znalazł podstaw by zastosować art. 102 k.p.c. do opisanego wyżej stanu faktycznego, który ustalił Sąd Okręgowy w sposób precyzyjny i szczegółowy. Zdaniem Sądu nie ma wystarczających przesłanek do zastosowania dobrodziejstwa tego przepisu. Powodowie inicjując wielorakie postępowania sądowe narażają stronę przeciwną na poniesienie znacznych kosztów procesu i powinni liczyć z tym, że mogą ponieść konsekwencje finansowe swych działań. Trudna bowiem sytuacja majątkowa strony nie może być wyłączną przesłanką do zwolnienia jej z obowiązku zwrotu kosztów stronie przeciwnej. Przeciwno takiemu pogładowi przemawia jednoznacznie treść art. 108 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w

sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 z późn. zm.) zgodnie z którym, nawet zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi. W ocenie Sądu Apelacyjnego nie ma żadnych powodów do tego by skutki działań powodów przerzucać na stronę broniącą swych praw, podczas gdy roszczenie powodów okazało się oczywiście bezzasadne.

Mając zatem powyższe na uwadze, na podstawie art. 385 kpc, Sąd Apelacyjny oddalił apelację jako bezzasadną, a zażalenie pozwanej uwzględnił po myśli art. 386§1 k.p.c. w zw. z art. 397§2 k.p.c.

Na podstawie art. § 2 ust. 1 – 2, § 6 pkt 7 i § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002r. Nr 163, poz. 1348), Sąd Apelacyjny przyznał i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Kaliszu na rzecz pełnomocnika powodów kwotę 6.642 złote, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodom z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 397 § 2 k.p.c. zasądził od powodów na rzecz pozwanej kwotę 6.000,00 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego i zażaleniowego, uznając że brak jest dostatecznych podstaw do nieobciążenia powodów tymi kosztami na mocy art. 102 k.p.c. z przyczyn wskazanych wyżej.